

ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේ දී සිදුවන වැරදි නිවැරදි කිරීම.

ව්‍යාපාරයක සිදුවන ගනුදෙනු මූලාශ්‍ර ලේඛන භාවිතයෙන් උපයෝගී පොත් වල සටහන් කර ද්විත්ව සටහන් න්‍යායට අනුව නිවැරදිව ලෙජරයට පිටපත් කිරීමෙන් පසු යම් නිශ්චිත ගිණුම් කාලච්ඡේදයක් අවසාන දිනට පිළියෙල කරන ශේෂ පිරික්සුමේ හර එකතුව බැර එකතුවට සමාන වෙයි. ශේෂ පිරික්සුම සමාන නොවේ නම් ගිණුම් තැබීමේ දෝශ පවතී. ශේෂ පිරික්සුම අසමාන වූ විට දී මෙන්ම සමාන වූ වූ විට ද ගිණුම්කරණ වැරදි තිබිය හැකියි.

ගිණුම්කරණ වැරදි(දෝෂ) සිදුවිය හැකි අවස්ථා

01. ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උපයෝගී පොත්වල සටහන් කිරීමේ දී
02. උපයෝගී පොත් වල වටිනාකම් එකතු කිරීමේ දී
03. උපයෝගී පොත් වල සටහන් කළ ගනුදෙනු ලෙජර ගිණුම් වලට පිටපත් කිරීමේ දී
04. ලෙජර ගිණුම් තුලනය කිරීමේ දී
05. ශේෂ පිරික්සුම පිළියෙල කිරීමේ දී
06. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී

මෙලෙස ව්‍යාපාරික ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් සටහන් කිරීමේ දී ඇතිවන ගිණුම්කරණ වැරදි (දෝෂ) සඳහා පහත සඳහන් හේතු බලපානු ඇත.

01. ගනුදෙනු සටහන් කරන පුද්ගලයින්ගේ නොසැලකිල්ල.
02. ගනුදෙනු සටහන් කරන පුද්ගලයන්ට ගිණුම් තැබීම සම්බන්ධව පවත්නා අවහෝධය අඩුවීම.
03. ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේ දී සිදුවන අමතක වීම්.
04. වංචා කිරීමේ අරමුණ නිසා ගිණුම් සටහන් වෙනස් කිරීම.

ගනුදෙනු වාර්තා කිරීමේ දී සිදුවන වැරදි ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර දෙකකට වර්ග කළ හැකියි.

01. ශේෂ පිරික්සුමෙන් අනාවරණය නොවන වැරදි (සමානතාවයට බල නොපාන වැරදි)
02. ශේෂ පිරික්සුමෙන් අනාවරණය වන වැරදි (සමානතාවයට බලපාන වැරදි)

01. ශේෂ පිරික්සුමෙන් අනාවරණය නොවන වැරදි (සමානතාවයට බල නොපාන වැරදි)

කිසියම් හේතුවක් නිසා ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේ දී වැරද්දක් සිදු වුවද අදාළ ගනුදෙනුව කිසියම් ගිණුමකට හර වූ වටිනාකමට සමාන වටිනාකමක් තවත් ගිණුමකට බැර වී ඇති බැවින් ශේෂ පිරික්සුමේ සමානතාවයට බලපෑමක් ඇති නොකරයි.

එබැවින් ඉතා සුපරික්ෂාකාරී ලෙස කරනු ලබන ගිණුම් පරීක්ෂාවකින් මෙම වැරදි හඳුනාගෙන පොදු ජනලයේ වැරද්ද නිවැරදි කිරීමට අදාළ ද්විතව සටහන ලියා ලෙජර ගිණුම් වලට පිටපත් කළ යුතුයි. ශේෂ පිරික්සුමෙන් අනාවරණය නොවන වැරදි කිහිපයක් පහත දක්වා ඇත.

01. අත්හැරීමේ දෝෂ

කිසියම් ගනුදෙනුවකට අදාළ මූලාශ්‍ර ලේඛනය සටහන් කිරීම අත්හැරීම නිසා ගනුදෙනුව සම්පූර්ණයෙන්ම ගිණුම් පොත් වලින් මගහැරී ඇත්නම් එවැනි වැරදි අත්හැරීමේ දෝෂ ලෙස හඳුන්වයි.

උදා - රු. 25,000 ක ගැනුම් ඉන්වෙයිසියක් ගිණුම් පොත් වල සටහන් නොවී මගහැරීම.

02. මූලධර්ම දෝෂ

ප්‍රධාන මූලධර්මවලට පටහැනිව ගනුදෙනු වාර්තා කිරීම හේතුවෙන් ඇතිවන දෝෂ මූලධර්ම දෝෂ ලෙස හැඳින්වෙයි.

උදා - රු. 45,000 ක ලී බඩු මිල දී ගැනීම් ගැනුම් ගිණුමට හර කිරීම.

03. අතිරික්තතා දෝෂ

ගනුදෙනුවක් මූලික සටහන් පොත් වල හෝ ලෙජර ගිණුම් වල සටහන් කිරීමේ දී එහි නියමිත වටිනාකමට වඩා අඩුවෙන් හෝ වැඩියෙන් සටහන් වීම අතිරික්තතා දෝෂ ලෙස හඳුන්වයි. මෙහිදී ගනුදෙනුවකට අදාළ ගිණුම් දෙකෙහි ම එකම වටිනාකම සටහන් වන නිසා ශේෂ පිරික්සුමේ වෙනසක් ඇති නොවේ.

උදා - රු. 5,000 ක් වූ විදුලි වියදම් ගෙවීම රු. 500 ක් ලෙස ගිණුම් දෙකේම සටහන් කිරීම.

04. හිලව් දෝෂ

ලෙජරයේ ගනුදෙනු සටහන් කිරීමේ දී වැරදි එකකට වඩා වැඩි ගණනක් සිදුවීමෙන් එක වරදක බලපෑම තවත් වරදක බලපෑමට සම්පූර්ණයෙන්ම කැපීයෑම හිලව් දෝෂ නම් වෙයි.

උදා - විකුණුම් ගිණුමේ බැර පැත්ත රු. 1,000 ක් අඩුවෙන් එකතු කර ඇති අතර ලද වට්ටම් ගිණුමේ බැර පැත්ත රු. 1,000 ක් වැඩියෙන් එකතු කර තිබීම

05. ද්විකරණ දෝෂ

කිසියම් ගනුදෙනුවක් ගිණුම් වල දෙවරක් සටහන් වීම ද්විකරණ දෝෂ ලෙස හඳුන්වයි.

උදා - වැටුප් ගෙවීමේ දී රු. 25,000 ක ගෙවීමක් මුදල් ගිණුමේ සහ වැටුප් ගිණුමේ දෙවරක් සටහන් වී ඇත

02. ශේෂ පිරික්සුමෙන් අනාවරණය වන වැරදි (සමානතාවයට බලපාන වැරදි)

කිසියම් හේතුවක් නිසා ගනුදෙනුවක් සටහන් කිරීමේ දී, ගිණුම් පොත් තුළනය කිරීමේ දී හෝ ශේෂ උපුටාගැනීමේ දී හර පැත්තේ සටහන් වන අගයට වඩා බැර පැත්තෙන් සටහන් වන අගය වෙනස් නම් එය ශේෂ පිරික්සුමේ සමානතාවයට බලපාන ගිණුම්කරණ දෝෂයකි. එවැනි වැරදි ඇති විට ශේෂ පිරික්සුමේ හර එකතුව සහ බැර එකතුව එකිනෙකට සමාන නොවන බැවින් වෙනස අවිනිශ්චිත ගිණුමකට මාරු කරනු ලබයි. වැරදි නිවැරදි කළ පසු අවිනිශ්චිත ගිණුමේ ශේෂය අහෝසි වී යයි.

ශේෂ පිරික්සුමෙන් අනාවරණය වන වැරදි (සමානතාවයට බලපාන වැරදි) කිහිපයක් පහත දැක්වෙයි

01. ගනුදෙනුවක වටිනාකම ගිණුම් දෙකෙහි එකිනෙකට වෙනස් අගයන් දෙකක් සටහන් වීම.
02. ගනුදෙනුවක ද්විත්ව සටහනෙන් එක් සටහනක් මග හැරීම.
03. ලෙජර ගිණුම් තුළනය කිරීමේ දී සිදුවන වැරදි.
04. ගනුදෙනුවක ද්විත්ව සටහන ගිණුම් දෙකේම එකම පැත්තේ සටහන් වීම.
05. ශේෂ පිරික්සුම පිළියෙල කිරීමේ දී සිදුවන වැරදි.

අවිනිශ්චිත ගිණුම

ශේෂ පිරිසුමක් සමාන නොවූ විට හර හෝ බැර එකතුවේ අඩුවක් ඇතිවේ. තාවකාලිකව අසමානතාවයට හේතු සෙවීමට පෙර නිශ්චිත නොවන ගිණුමක් ලබාගත් ශේෂයක් ලෙස උපකල්පනය කර ශේෂ පිරික්සුමේ වෙනස මාරු කරන තාවකාලික , නිශ්චිත නොවන ගිණුම **අවිනිශ්චිත ගිණුම** ලෙස හැඳින්වේ. ශේෂ පිරික්සුමක එකතුව අසමාන වන විට ගිණුම් තැබීමේ කිසියම් වරදක් හෝ වැරදි කිහිපයක් සිදුවී තිබෙන බව ස්ථීරවම කිව හැක. අවසාන ගිණුම් සැකසීමට ප්‍රථමව ඒවා හඳුනාගෙන නිවැරදි කළ යුතු ය. සියලු වැරදි සොයා නිවැරදි කළ පසු අවිනිශ්චිත ගිණුම පියවී යයි.

ශේෂ පිරික්සුමේ වෙනස අවිනිශ්චිත ගිණුමට මාරු කිරීම

ශේෂ පිරික්සුමේ ඇතිවන වෙනස තාවකාලිකව අවිනිශ්චිත ගිණුමට මාරු කළ යුතු ය. මෙය ශේෂ පිරික්සුමෙන් අවිනිශ්චිත ගිණුමට මාරු කිරීමකි. අවිනිශ්චිත ගිණුම ගිණුමක් වුවත් ශේෂ පිරික්සුම ගිණුමක් නොවේ. එම නිසා වෙනස මාරු කරන විට ද්විත්ව සටහනක් ඇති නොවේ. එය පොදු ජර්නලය මගින් තනි පාදයේ දෝෂයක් ලෙස පිටපත් කළ යුතුයි.

අවිනිශ්චිත ගිණුම

ଅର

අවිනිශ්චිත ගිණුම

ବିର

01. සංශෝධනය කිරීමට පෙර ශුද්ධ ලාභය ගෙන එය ලාභ සංශෝධන ලේඛනයේ ඉහළින් සටහන් කරගන්න.
02. කිසියම් වරදක් නිසා ආදායමක් අඩුවෙන් සටහන් වීම හෝ වියදමක් වැඩියෙන් සටහන් වී ඇත්නම් නිවැරදි ලාභය සෙවීම සඳහා එම අගය සංශෝධනය කිරීමට පෙර ශුද්ධ ලාභයට එකතු කරන්න.
03. කිසියම් වරදක් නිසා ආදායමක් වැඩියෙන් සටහන් වීම හෝ වියදමක් අඩුවෙන් සටහන් වී ඇත්නම් නිවැරදි ලාභය සෙවීම සඳහා එම අගය සංශෝධනය කිරීමට පෙර ශුද්ධ ලාභයෙන් අඩුකරන්න.

වැරදි නිවැරදි කිරීමේ දී වත්කම් වගකීම් සහ හිමිකම් ගිණුම් ශේෂ වල සිදුවන වෙනස්වීම් ද සැලකිල්ලට ගනිමින් මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය ද නිවැරදි කළ යුතුයි.

උදා :- ගෙවන ලද රක්ෂණ ගාස්තු රු. 8,000 ක් රක්ෂණ ගාස්තු ගිණුමට ගෙන නැත යන වරද ආදායම් ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීමට පෙර වැරදි නිවැරදි කරන්නේ නම්, ජර්නල් සටහන් තැබිය යුත්තේ,

රක්ෂණ ගාස්තු ගිණුම

ଅର

67.800

අවිනිශ්චිත ගිණුම

67.800

ယောဇဉ်စာပေ.

නමුත් ආදායම් ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීමෙන් පසුව වැරදි නිවැරදි කරන්නේ නම්, එය

ලාභ ලාභ ගිණුම හර රු 8,000

අවිනිශ්චිත ගිණුම

රු. 8,000

වශයෙන් නිවැරදි කළ යුතු ය. නමුත් වැරදි නිවැරදි කිරීමේ දී මෙවැනි අවස්ථාවක දී ද වත්කම් , වගකීම් හා හිමිකම් වල සිදුවී ඇති වැරදි සංශෝධනය කළ යුත්තේ පෙර දැක් වූ අකාරයටම ය. ශේෂපත්‍ර අයිතමයන්ට ඇතිවන වෙනස්කම් නිසා නව ශේෂ පත්‍රයක් පිළියෙල කළ යුතු ය. යම් වරදක් හේතුවෙන් ශුද්ධ ලාභයට ඇති වූ බලපෑම සහ එය නිවැරදි කිරීමට ශුද්ධ ලාභයට කළයුතු ගැලපීම පහත වගුවෙන් පෙන්නුම් කෙරේ.

සිදු වී ඇති වරද	ලාභයට ඇති වූ බලපෑම	සංශෝධනය කිරීම
ආදායමක් අත්හැරීම හෝ අඩුවෙන් ගෙන තිබීම	අඩුවීම	එකතු කිරීම
ආදායමක් වැඩියෙන් ගෙන තිබීම	වැඩිවීම	අඩු කිරීම
වියදමක් අත්හැරීම හෝ අඩුවෙන් ගෙන තිබීම	වැඩිවීම	අඩු කිරීම
වියදමක් වැඩියෙන් ගෙන තිබීම	අඩුවීම	එකතු කිරීම
ආරම්භක තොගය අඩුවෙන් ගෙන තිබීම	වැඩිවීම	අඩු කිරීම
ආරම්භක තොගය වැඩියෙන් ගෙන තිබීම	අඩුවීම	එකතු කිරීම
අවසන් තොගය අඩුවෙන් ගෙන තිබීම	අඩුවීම	එකතු කිරීම
අවසන් තොගය වැඩියෙන් ගෙන තිබීම	වැඩිවීම	අඩු කිරීම
ප්‍රාග්ධන වියදමක් අයහාර වියදමක් ලෙස සටහන් කිරීම		
1) සෘජු බලපෑම	අඩුවීම	එකතු කිරීම
2) ක්ෂය බලපෑම	වැඩිවීම	අඩු කිරීම
අයහාර වියදමක් ප්‍රාග්ධන වියදමක් ලෙස සටහන් කිරීම		
1) සෘජු බලපෑම	වැඩිවීම	අඩු කිරීම
2) ක්ෂය බලපෑම	අඩුවීම	එකතු කිරීම
භාණ්ඩ ගැනිලි අත්හැරීම හෝ අඩුවෙන් ගැනීම	අඩුවීම	එකතු කිරීම
භාණ්ඩ ගැනිලි වැඩියෙන් ගෙන තිබීම	වැඩිවීම	උඩුවීම
ණයගැතියන් වැඩියෙන් ගැනීම මගින් අඩමාණ ණයවලට බලපෑම	අඩුවීම	එකතු කිරීම
ණයගැතියන් අඩුවෙන් ගැනීම මගින් අඩමාණ ණයවලට බලපෑම	වැඩිවීම	අඩුකිරීම
වගකීමක් ආදායමක් ලෙසට ගෙන තිබීම	වැඩිවීම	අඩුකිරීම
ආදායමක් වගකීමක් ලෙසට ගෙන තිබීම	අඩුවීම	එකතු කිරීම

ලාභය නිවැරදි කිරීමේ ප්‍රකාශය

අසංශෝධිත ලාභය		xxx
එකතු කළා :-		
ආදායම් අත්හැරීම්	xxx	
වියදමේ වැඩියෙන් ගෙන තිබූ ප්‍රමාණය	xxx	
ආරම්භක තෙගෙය වැඩියෙන් ගෙන තිබීම	xxx	xxx
		xxx
අඩුකළා :-		
ආදායමේ වැඩියෙන් ගෙන තිබූ ප්‍රමාණය	xxx	
වියදමක් අත්හැරීම	xxx	
අවසන් තොගයෙන් වැඩියෙන් ගෙන තබූ ප්‍රමාණය	xxx	(xxx)
සංශෝධිත ශුද්ධ ලාභය		xxx